

BATTLE OF STALINGRAD

REINHOLD GLIÈRE (1875-1956)

EDITED BY: ROBERT GRECHESKY

1. SOLEMN OVERTURE. OP. 72 (07:29)

NICOLAI RIMSKY-KORSAKOV (1844-1908)

ARR. BY: GERARDO LASILLI

2. THE FLIGHT OF THE BUMBLEBEE (01:27)

ARAM KHACHATURIAN (1903-1978)

ARMENIAN FOLK SONG AND DANCE

EDITED BY: CLARK MCALISTER

3. I. DANCING SONG (02:47)
4. II. DANCE (02:10)

ARAM KHACHATURIAN

ARR. BY: GEORGE POLLEN

5. LEZGINKA FROM GAYANE BALLET (02:25)

ARAM KHACHATURIAN

EDITED BY: BIRGER JARL

6. SOVIET POLICE MARCH (04:02)

ARAM KHACHATURIAN

UZBEK MARCH AND DANCING SONG

EDITED BY: CLARK MCALISTER

7. I. UZBEK MARCH (01:31)
8. II. DANCING SONG (02:56)

DMITRY KABALEVSKY (1904-1987)

ARR. BY: NORMAN RICHARDSON

9. COMEDIANS' GALOP FROM THE COMEDIANS SUITE. OP. 26 (01:35)

ARAM KHACHATURIAN

BATTLE OF STALINGRAD. OP. 74A

EDITED BY: GRIGORI MARKOVICH KALINKOVICH

10. I. THE CITY ON THE VOLGA (02:05)
11. II. INVASION (02:45)
12. III. STALINGRAD IN FLAMES (04:12)
13. IV. THE ENEMY IS DOOMED (07:42)
14. V. INTO BATTLE FOR THE MOTHERLAND (02:45)
15. VI. ETERNAL FAME TO THE HEROES (03:04)
16. VII. FORWARD TO VICTORY (04:09)
17. VIII. THERE IS A CLIFF ON THE VOLGA (01:42)

RECORDED AT BYSCENEN IN TRONDHEIM, 21.-25. MAY 2012 / PRODUCER: VEGARD LANDAAS / BALANCE ENGINEER: THOMAS WOLDEN
EDITING: VEGARD LANDAAS / MASTERING: THOMAS WOLDEN / BOOKLET NOTES: MIKAL ENGEN / ENGLISH TRANSLATION: JIM SKURDALL
BOOKLET EDITOR: HEGE WOLLENG / COVER DESIGN: ANETTE L'ORANGE - BLUNDERBUSS.NO / ARTIST PHOTO: LASSE BERRE.

LAWO
CLASSICS

LWC1045 | TT:54:56
© 2013 LAWO
© 2013 LAWO CLASSICS

FORSVARET
Luftforsvarets Musikkorps

LAWO
CLASSICS

BATTLE OF STALINGRAD

THE ROYAL NORWEGIAN AIR FORCE BAND
CONDUCTOR: LEIF ARNE PEDERSEN

SLAGET OM STALINGRAD

Reinhold Moritsevitsj Glière (1875–1956) ble født i Kiev i Ukraina. Han studerte først fiolin ved konservatoriet i Kiev og ble i 1894 tatt opp ved Moskvakonservatoriet, der han studerte både fiolin, kontrapunkt og komposisjon. Årene 1905 til 1907 tilbrakte Glière i Tyskland, der han studerte orkesterdireksjon. Sin debut som dirigent fikk han i Russland i 1908, samme år som han fikk et gjennombrudd som komponist med tonediktet "Sirenene". Glières musikk har i hovedsak blitt fremført i Russland/Sovjetunionen, men noen verker, blant annet hans symfoni nr. 3 "Ilja Muromets" og balletten "Den røde valmue" blir også hyppig fremført i Vesten. Glière underviste senere i komposisjon ved Moskvakonservatoriet og hadde både Sergej Prokofjev og Aram Khatsjaturjan som elever.

Glière tilbrakte lengre perioder i Sovjetunionens utkanter og studerte folkemusikk i Aserbajdsjan og andre sovjetrepublikker. Hans interesse for Sovjetunionens nasjonale musikalske røtter falt i meget god jord hos regimet og

førte til at komponisten mottok mange bestillinger av verker til kommunistiske merkedager. Flere av disse skrev han for korpsbesetning.

Et av disse leilighetsverkene er **Ouverture til oktoberrevolusjonens tjuendeårsjubileum**. Verket er skrevet i 1937 og består av en åpningsfanfare fulgt av en majestetisk hymne. Midtveis i stykket kommer en livlig scherzo i 6/8-takt før stykket avsluttes med en repetisjon av åpningsfanfaren og en gnistrende coda. Glières komposisjoner for korps er ikke mye spilt, men denne ouverturen forsvaret virkelig sin plass på korpsrepertoaret.

Aram Iljitsj Khatsjaturjan (1903–1978) fikk sin første befattning med korps da han studerte på handelsskolen og på fritiden spilte althorn i et korps bestående av medstudenter. Senere, i 1921, flyttet han til Moskva og begynte å studere cello – han hadde ikke fått plass på piano, som var hans første ønske. I 1925 begynte han sine komposisjonsstudier ved Gnesin-instituttet, og i 1929 ble han tatt opp ved Moskvakonservatoriet og fikk Nikolaj Mjasovskij som komposisjonslærer. Fra Luftforsvarets musikkorps' perspektiv er det interessant at Mjasovskij, som skrev til sammen 27 symfonier, skrev sin 19. for ren korpsbesetning

og i den 16. bygger finalesatsen på avdelings-sangen til Den røde armés flyvåpen.

I 1932, mens han ennå var student ved Moskvakonservatoriet, skrev Khatsjaturjan **Usbekisk marsj og dans** og **Armensk folkesang og dans**. Begge ble skrevet til Den røde armés 15-årsjubileum. Stykkene bygger på armenske og usbekiske folkemelodier, og Khatsjaturjan likte materialet så godt at han senere brukte temaet fra "Usbekisk dans" i sin trio for klarinett, fiolin og piano. Store deler av materialet ble senere reinstrumentert for orkester og gikk inn i hans "Dansesuite".

Khatsjaturjan skrev sin **Politimarsj** i 1973. En forholdsvis apokryf historie henger ved denne marsjen: Dmitrij Sjostakovitsj ble på slutten av sitt liv bedt om å skrive en marsj til den sovjetiske politiministeren Nikolaj Sjolokov. Sjostakovitsj skrev en ironisk og vittig marsj som ble hans nest siste opus, langt fra den noe mer pompøse stilen ministeren nok hadde tenkt seg. Historien sier så at ministeren henvendte seg til Khatsjaturjan med ønske om en marsj til erstatning for Sjostakovitsjs forsøk. Khatsjaturjan aksepterte, og ministeren fikk sin marsj. Om han ble fornøyd denne gangen, får være opp til våre lyttere å spekulere om.

Mot slutten av sitt liv mottok Khatsjaturjan en forespørsel fra kassereren i det britiske korpsforbundet, Robert Peel. Peel søkte om tillatelse til å lage en versjon for korps av Khatsjaturjans ballett "Gayane". I den forbindelse sendte Khatsjaturjan Peel partituret til en suite han hadde laget på grunnlag av sin musikk til filmen **Slaget om Stalingrad** fra 1949. Versjonen for blåsere er instrumentert av Grigorij Kalinkovitsj, men Khatsjaturjan må ha satt pris på den, ettersom han sendte den til Peel med håp om at den skulle bli fremført i Vesten.

Filmen musikken ble skrevet til, ble regissert av Vladimir Petrov og er en spillefilm basert på hendelsene under tyskernes angrep på Stalingrad under andre verdenskrig. Suiten består av åtte satser med beskrivende titler:

- I. BYEN VED VOLGA
- II. INVASJONEN
- III. STALINGRAD BRENNER
- IV. FIENDEN ER FORTAPT
- V. TIL KAMP FOR FEDRELANDET
- VI. EVIG BERØMMELSE FOR HELTENE
- VII. FREMAD MOT SEIER
- VIII. DET STÅR EN KLIPPE VED VOLGA

Selv om musikken på denne utgivelsen i hovedsak er originalskrevet for korps eller, i tilfellet Stalingrad, instrumentert i samarbeid med komponisten, kommer vi ikke utenom at det i korpsmusikken finnes en sterk tradisjon for transkripsjoner. I tiden før innspillinger av musikk ble allemannseie, var militærkorpsets utendørs gratiskonserter ofte vanlige folks eneste mulighet til å høre musikk fremført på profesjonelt nivå. På disse konsertene presenterte man et sammensatt program som typisk besto av transkripsjoner av klassiske stykker, arrangementer av tidens populærmusikk og en del marsjer. Denne tradisjonen holder Luftforsvarets musikkorps fortsatt i hevd i sommerhalvåret, og det faller seg derfor naturlig å ta med noen transkripsjoner av russisk og sovjetisk musikk av det virtuose slaget.

Khatsjaturjans stykke **Lezginka** er hentet fra balletten "Gayane", skrevet i 1942. En lezginka er opprinnelig en folkedans som har fått navnet sitt fra Lezgin-folket i Kaukasus-fjellene. Dansen er kjent i store deler av det tidligere Sovjetunionen, og i Khatsjaturjans versjon er den nok omtrent like anstrengende å spille som å danse.

Komediantenes galopp av Dmitrij Kabalevskij (1904–1987) er hentet fra orkestersuiten "Komediantene". Suiten lagde Kabalevskij med utgangspunkt i musikk han skrev til barneteaterstykket "Oppfinneren og komediantene". Også her går det unna – lytt spesielt etter vår eminente xylofonist.

Humlens flukt er Nikolaj Rimskij-Korsakovs (1844–1908) klart mest kjente verk, og det blir fremført på alle tenkelige instrumenter som en slags teknisk svenneprøve. Interessant for oss er det at komponisten fra 1873 til 1884 hadde stillingen som musikkinspektør i den russiske marine. Han skrev der solostykker for trombone, klarinett og obo, alle med korpsakkompagnement, og tallrike arrangementer for korps, som alle synes å være tapt for ettertiden.

BATTLE OF STALINGRAD

Reinhold Moritsevitj Glière (1875–1956) was born in Kiev, Ukraine, and studied violin at the Kiev Conservatory. In 1894 he was admitted to the Moscow Conservatory, where he studied violin, counterpoint, and composition. From 1905-1907, he studied orchestra conducting in Germany. He debuted as conductor in Russia in 1908, the same year he made his breakthrough as composer with his symphonic poem "The Sirens". Glière's music has been performed mainly in Russia and the former Soviet Union, but some works, among them his Symphony No. 3 "Ilya Muromets" and the ballet "The Red Poppy", are frequently performed in the West. Glière later taught composition at Moscow Conservatory and had both Sergei Prokofiev and Aram Khachaturian as his pupils.

Glière spent longer periods of time in remote regions of the Soviet Union and studied folk music in Azerbaijan and other Soviet republics. His interest in the roots of the Soviet Union's na-

tional music put him in good stead with the regime and led to many commissions of his works for Communist red-letter days. Among many such works composed for band instrumentation is one entitled **Solemn Overture for the Twentieth Anniversary of the October Revolution**. It was written in 1937 and consists of an opening fanfare followed by a majestic hymn. Midway in the piece, a lively scherzo emerges in 6/8 time, before the work concludes with the repetition of the opening fanfare and a sparkling coda. Glière's compositions for band are not often performed, but it is easy to understand why this overture has remained in the band repertoire.

Aram Khachaturian (1903–1978) had his first contact with band music while he attended commercial school, and, in his free time, played tenor horn in a band comprised of his fellow students. He moved to Moscow in 1921 to begin studying cello—he had not been admitted as piano student, his first wish. In 1925 he began studying composition at the Gnessin Institute, and in 1929 he was admitted to Moscow Conservatory, where he studied composition under Nikolai Myaskovsky. From the perspective of the Royal Norwegian Air

Force Band, it is interesting that Myaskovsky, who composed a total of 27 symphonies, wrote his Symphony No. 19 strictly for band instrumentation, and that in his Symphony No. 16 the final movement is based on the official song of the Red Air Force.

In 1932, while still a student at Moscow Conservatory, Khachaturian wrote **Uzbek March and Dancing Song** and **Armenian Folk Song and Dance**. Both works were composed for festivities celebrating the Red Army's fifteenth anniversary. The pieces are based on Armenian and Uzbek folk melodies, and Khachaturian liked the material so well that he later used the theme for "Uzbek Dance" in his "Trio for Clarinet, Violin, and Piano". Large parts of the material were also reorchestrated for orchestra and incorporated into his "Dance Suite".

Khachaturian wrote his **Soviet Police March** in 1973. There is a somewhat apocryphal story connected with this march: In his later years, Dmitri Shostakovich was asked to write a march for Nikolai Sholokhov, the Soviet Minister of Police. Shostakovich composed an ironic and witty march, his next-to-last opus, which

was hardly the ostentatious style the minister had in mind. As the story goes, the minister then approached Khachaturian, asking him to write a march to replace Shostakovich's effort. Khachaturian accepted, and the minister got his march. Whether he was satisfied with it is up to the listener to contemplate.

Toward the end of his life, Khachaturian received an inquiry from the treasurer of the British Federation of Bands, Robert Peel. Peel asked for permission to write a band arrangement of Khachaturian's ballet "Gayane". Khachaturian then sent Peel the score to a suite he had written based on his music for the film **The Battle of Stalingrad** from 1949. The version for wind instruments was arranged by Grigori Kalinkovich. Khachaturian must have thought highly of it, considering that he sent it to Peel in the hope that it might be performed in the West.

The film for which the music was written was directed by Vladimir Petrov and is a feature film based on events surrounding the Germans' attack on Stalingrad during the Second World War. The suite consists of eight movements with the following titles:

- I. THE CITY ON THE VOLGA
- II. INVASION
- III. STALINGRAD IN FLAMES
- IV. THE ENEMY IS DOOMED
- V. INTO BATTLE FOR THE MOTHERLAND
- VI. ETERNAL FAME TO THE HEROES
- VII. FORWARD TO VICTORY
- VIII. THERE IS A CLIFF ON THE VOLGA

Although the music on this album was mainly written originally for band instrumentation or, in the case of "Stalingrad", arranged in collaboration with the composer, there is no getting around that there is a strong tradition of playing transcriptions in band music. Before recorded music became a mass consumer item, the free outdoor concerts held by the military bands were the average person's only opportunity to hear a performance by professional musicians. Concerts of this type presented a programme combining transcriptions of classical pieces, arrangements of popular music of the time, and quite a few marches. The Royal Norwegian Air Force Band keeps this tradition going during the summer months, regarding it as a matter of course to include transcriptions of some of the most brilliant Russian and Soviet music.

Khachaturian's piece **Lezginka** is taken from the ballet "Gayane", which was written in 1942. A "Lezginka" was originally a folk dance that took its name from the Lezgian people of the Caucasus Mountains. The dance is known in large parts of the former Soviet Union, and in Khachaturian's version it is probably just about as demanding to play as it is to dance.

Comedians' Galop by Dmitry Kabalevsky (1904-1987) is taken from the orchestra suite "The Comedians". Kabalevsky wrote the suite in the context of the incidental music he composed for the children's play "The Inventor and the Comedians". This piece, too, really takes off – listen for our dazzling xylophonist.

The Flight of the Bumblebee clearly is Nikolai Rimsky-Korsakov's (1844-1908) most familiar work, and it has been performed on every conceivable instrument to showcase the musician's technical prowess. It is interesting for us that from 1873 to 1884 the composer was employed as Inspector of Bands in the Russian Navy. During this time he wrote solo pieces for trombone, clarinet, and oboe, all with band accompaniment, and he wrote numerous band arrangements believed to be lost to posterity.

LUFTFORSVARETS MUSIKKORPS

Luftforsvarets musikkorps ble opprettet i 2006, men har allikevel en nesten tohundre år lang historie som korps i Forsvaret. Opprettet i 1818 som 5. brigades musikkorps og senere som 5. divisjons musikkorps og Forsvarets Musikkorps Trøndelag var korpset i over hundre år Trondheims eneste profesjonelle ensemble.

Etter overgangen til Luftforsvaret har korpset gått fra å være et korps for Midt-Norge til å ha hele landet som sitt arbeidsområde. I sitt hovedkvarter på Byscenen midt i Trondheim sentrum har korpset de siste årene hatt konserter med blant andre Elise Båtnes, Hilde Louise Asbjørnsen, Randi Stene, Tora Augestad, den australske jazztrompetisten James Morrison og jazzrockbandet PELbO. Av andre prosjekter kan nevnes barneteaterforestillingen "Musika Mobile" sammen med friteatergruppen Cirka Teater og standupkonserthen "Lufta er for alle" i samarbeid med Åsleik Engmark. For Luftforsvarets musikkorps gjelder tessen "Ingen sjanger er oss ukjent".

Luftforsvarets musikkorps samarbeider tett med Luftkrigsskolen og Ørland hovedflystasjon og gjester jevnlig alle Luftforsvarets avdelinger rundt om i landet.

LEIF ARNE PEDERSEN, sjefsdirigent og kunstnerisk leder for Luftforsvarets musikkorps, begynte sin profesjonelle karriere som klarinettist i Forsvarets stabsmusikkorps. Etter en periode i Bergen Filharmoniske Orkester ble han i 1988 ansatt i Oslo-Filharmonien, fra 1990 som soloklarinettist.

I de senere år har Pedersen gjort karriere som dirigent. Han har dirigert alle de norske militærkorpserne og var fra 2003 til 2008 sjefsdirigent for Kongelige norske marines musikkorps. Leif Arne Pedersen har gjort flere plateinnspillinger både som dirigent og som klarinettist. Han har utfremført og spilt inn Rolf Wallins klarinettkonsert, et verk Wallin fikk Nordisk Råds musikkpris for.

Leif Arne Pedersen har vært sjefsdirigent og kunstnerisk leder i Luftforsvarets musikkorps siden januar 2011.

THE ROYAL NORWEGIAN AIR FORCE BAND

The Royal Norwegian Air Force Band was established in 2006, but it has existed for almost 200 years as a band of the Norwegian Armed Forces. Founded in 1818 as the Band of the Fifth Brigade, and later called the Band of the Fifth Division, and the Band of the Armed Forces Trøndelag, it was for over one hundred years Trondheim's only professional ensemble.

The band, following its transition to the Air Force, has gone from being a band for Central Norway to one for which the entire country is now its arena of activity. At its main venue, "Byscenen" in Trondheim's city centre, the band has performed with Elise Båtnes, Hilde Louise Asbjørnsen, Randi Stene, Tora Augestad, Australian jazz trumpeter James Morrison, and the jazz-rock band, PELbO. Other projects have included the children's theatre performance, "Musika Mobile", together with the free theatre group, Cirka Teater, and the stand up concert "Lufta er for alle" ("The Air Is For Everyone"), in collaboration with Åsleik

Engmark. The band performs under the motto "No genre is unknown to us".

The Norwegian Air Force Band collaborates closely with the Royal Norwegian Air Force Academy and Ørland Main Air Station, and it gives regular guest performances at air force bases and centres around the country.

LEIF ARNE PEDERSEN, principal conductor and artistic director of the Norwegian Air Force Band since January 2011, began his professional career as clarinettist of the Staff Band of the Norwegian Armed Forces. After performing for a time with the Bergen Philharmonic Orchestra, he joined the Oslo Philharmonic Orchestra in 1988 and has been principal clarinet since 1990.

In recent years, Pedersen has carved out a career as conductor. He has conducted all the Norwegian military bands, and from 2003-2008 he served as principal conductor of the Royal Norwegian Navy Band. Leif Arne Pedersen has made a number of recordings, both as conductor and clarinettist. In 1996, he premiered and recorded Rolf Wallin's "Concerto for Clarinet and Orchestra", a work for which the composer received the Nordic Council Music Prize.

